

Л. В. Романенко, викл.

*Національна юридична академія України
ім. Ярослава Мудрого*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОЄДНАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ З ВПЛИВОМ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Для втілення у життя законодавчих основ функціонування галузі існує окремий механізм-управління. В діяльності Верховної Ради України теж просліджуються управлінські функції, але вони є внутрішніми, організаційно-правовими, пов'язаними з управлінням своєю ж системою. Верховна Рада України здійснює лише загальне керівництво в галузі фізичної культури і спорту. А між “керівництвом” і “управлінням” існує суттєва відмінність. У першому випадку державний орган керує певними об'єктами, вирішуючи лише вузьке коло управлінських питань, у другому – на нього покладено безпосереднє оперативне управління тими чи іншими органами, установами.

Управління є необхідною умовою розвитку суспільства, спільної праці людей для досягнення певних цілей у відповідних сферах і галузях діяльності. Ця діяльність здійснюється людьми – суб'єктами управління і може бути охарактеризована як цілеспрямована сукупність дій, що забезпечують погодження і координацію спільної праці з метою досягнення суспільно значущих цілей та вирішення поставлених завдань. На основі аналізу літератури та законодавства можна зробити висновок, що фізична культура і спорт є самостійною сферою суспільних відносин, яка регулюється нормами права. Управління фізичною культурою та спортом є самостійним механізмом у системі загального механізму управління і йому властиві всі ознаки управління. В Україні можна виділити такі управління фізичною культурою і спортом на рівні: 1) органів загальної компетенції; 2) органів галузевої компетенції у галузі фізичної культури і спорту; 3) органів галузевої компетенції

інших галузей; 4) органів місцевого самоврядування; 5) громадських організацій; 6) підприємств фізкультурно-спортивного спрямування.

На всю державу розповсюджується управління перших чотирьох рівнів, п'ятий – на громадське управління, а шостий, що здійснюється адміністрацією підприємств, розповсюджується лише на їх працівників та здійснюється за допомогою економічних методів управління.

У галузі культури та спорту методами управління виступає переконання, яке полягає в тому, щоб суб'єкти державного управління дотримувалися певних вимог внаслідок їх внутрішнього переконання, а не просте підкорення велінням влади; регулювання встановлення загальної політики та принципів щодо її реалізації через державне фінансування тощо. Загальне керівництво має за мету практичне втілення в життя загальної політики та принципів, здійснення контролю за підпорядкованими об'єктами, розроблення напрямів їх діяльності; економічного стимулювання (матеріальну зацікавленість об'єктів управління в досягненні конкретних результатів); владних приписів (прийняття приписів обов'язкового для громадських формувань характеру, різних питань функціонування і розвитку фізичної культури та спорту); поліпшення їх матеріальної бази; рекомендації (вироблення та направлення владним організаціям рішень, які реалізуються безпосередньо органами владних організацій); санкціонування (схвалення рішень, прийнятих стосовно спортивних організацій); державний примус (психологічний або інший вплив державних органів (посадових осіб) на певних осіб з метою примусити їх виконувати певні норми). Цей метод використовується як останній можливий щодо тих осіб, які порушують вимоги правових норм.

Організації в галузі спорту та фізичної культури існують у вигляді добровільних спортивних товариств, відомчих спортивних товариств, національних спортивних федерацій, а також різних спортивних клубів, секцій фізкультурно-спортивного спрямування. Вони відіграють велику роль у розвитку фізичної культури і спорту, але траплялися випадки у минулому, коли завдавали шкоди, оскільки для здійснення спортивної діяльності у громадському об'єднанні не була потрібна ліцензія на її здійснення. Це часто призводило до того,

що такі організації ставали лише методом збагачення для окремих осіб.

Нині існує механізм ліцензування громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, але реально він ще не працює, оскільки навіть у національних федераціях спорту не завжди є кваліфікований викладацький склад, а також необхідний час, щоб була можливість здобути спеціальну освіту.

Велику роль у розвитку фізичної культури і спорту відіграє Національний спортивний комітет (НСК) України, який є незалежною неурядовою громадською організацією. Він має виключне право представляти Україну на Олімпійських іграх, у Міжнародному Олімпійському Комітеті, міжнародних Олімпійських організаціях. Держава сприяє розвитку матеріально-технічної бази НСК, надає йому фінансову та організаційну допомогу щодо участі збірних команд в Олімпійських та Пароолімпійських іграх, сприяє встановленню міжнародних зв'язків. Указані організації діють на підставі Конституції України, Законів України “Про громадські об'єднання” та “Про молодіжні та дитячі громадські організації”, а також на підставі своїх статутів, специфічні особливості норм яких полягають у тому, що вони встановлюються в рамках громадських організацій, регулюють відносини, які складаються в процесі їх діяльності, з метою задоволення інтересів членів своїх організацій.

Останнім часом в умовах ринкової економіки отримало велике поширення підприємництво в галузі фізичної культури і спорту. Проте через досить високе оподаткування підприємства існують лише форми елітних салонів фізичного вдосконалення. Управління в таких підприємствах здійснюється на основі Законів України “Про підприємництво в Україні”, “Про підприємництво”, економічних законів та власних статутів, прийнятих на підставі законодавчих норм держави.

Таким чином, процес становлення нової держави, удосконалення регламентації усіх видів державної діяльності, яке регулює фактично всі сфери життя, торкнувся і галузі фізичної культури і спорту. У відповідності зі ст.3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

І зараз, як ніколи гостро, постає питання поєднання державного управління з впливом громадських організацій у галузі фізичної культури і спорту. Потребує змін і доповнень за вимогами часу і саме Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. Конче необхідна нова програма розвитку у сфері фізичної культури і спорту. Одною з головних проблем залишається занадто велика розосередженість управління фізичною культурою і спортом. У деяких випадках це себе виправдовує, але в більшості їх – ні, оскільки це викликає розпорошеність коштів у галузі.

Необхідно, щоб надалі існувала галузева система державного управління галуззю і відповідна система її фінансування. Треба звернути увагу на оновлення та реконструкцію споруд спортивного призначення і будівництво нових спортивних майданчиків.

В управлінні фізичною культурою і спортом відсутній дієвий механізм, здатний здійснити зв'язок галузі “Фізичне виховання і спорт” з загальнодержавною системою, суміжними галузями. Для цього потрібно створювати сприятливі умови для раціональної організації та нормального функціонування громадських та недержавних установ галузі.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ – ОСНОВА ПОБУДОВИ ПРАВОВОЇ
ДЕРЖАВИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

**Тези доповідей та наукових повідомлень
учасників всеукраїнської
науково-практичної конференції
молодих учених та здобувачів
(26-27 червня 2006 р.)**

**Харків
2006**